

Københavns Kommune

Trivselsundersøgelse i boligsociale projekter i Københavns kommune

April 2006

Københavns Kommune

**TRIVSELSUNDERSØGELSE I BOLIGSOCIA-
LE PROJEKTER I KØBENHAVNS KOMMUNE**

April 2006

Åboulevarden 80
Postboks 615
DK-8100 Århus C

Telefon 8732 3334
Fax 8732 3333
E-mail niraskon@niraskon.dk

1.	INDLEDNING	1
1.1	Fremgangsmåde	3
1.2	Læsevejledning.....	4
1.3	Resumé	4
1.3.1	Samlet tilfredshed med og trivsel ved at bo i boligområdet	4
1.3.2	Oplevelse af de sociale relationer mellem beboerne i boligområdet.....	4
1.3.3	Oplevelse af trygheden i boligområdet.....	5
1.3.4	Forslag til, hvordan boligområdet kan blive et bedre sted at bo	5
2.	TRIVSEL I 13 UDVALGTE BOLIGOMRÅDER	6
2.1	Baggrund for at flytte til området.....	6
2.2	Den overordnede tilfredshed med at bo i området	7
2.3	Kontakten til andre i boligområdet.....	12
2.4	Kontakten mellem de forskellige etniske grupper i boligområdet .	16
2.5	Trygheden ved at bo i boligområdet.....	18
2.6	Kendskabet til beboerrådgiveren og deltagelse i aktiviteter i området.....	20
2.7	Sådan bliver boligområdet et bedre sted at bo	23
3.	KONKLUSION OG UDFORDRINGER.....	26
3.1	Samlet tilfredshed med og trivsel ved at bo i boligområdet.....	26
3.2	Oplevelse af de sociale relationer mellem beboerne i områderne..	27
3.3	Oplevelse af trygheden i boligområdet	27
3.4	Forslag til, hvordan området kan blive et bedre sted at bo.....	28
3.5	Sammenligning med Byudvalgssamarbejdets undersøgelse.....	28
4.	METODEBESKRIVELSE	30
4.1	Sammenligning med Byudvalgssamarbejdets undersøgelse.....	33

1. **INDLEDNING**

I 62 boligområder over hele landet er der etableret boligsociale projekter, hvis formål er at modvirke den sociale og kulturelle segregering, som er særligt tydelig i disse områder.

De boligsociale projekter drives og udvikles i et fællesskab mellem boligorganisation/boligaftdeling og den stedlige kommune. I boligorganisationen er der ansat en beboerrådgiver, som koordinerer indsatsen¹.

Beboerrådgiverne varetager koordineringen af projekterne, der tager udgangspunkt i en helhedsorienteret og tværgående tilgang, med det mål på sigt at skabe selv bærende lokalområder.

Københavns Kommune har bedt NIRAS Konsulenterne A/S om at gennemføre en trivselsundersøgelse blandt beboerne i alment boligbyggeri i 13 områder i Københavns kommune, hvor der foregår en særlig boligsocial indsats.

De 13 områder er:

- Kgs. Enghave
- Projektbasen i Holmbladsgade
- Boligsocial indsats på Bispebjerg
- Projekt Rabarberlandet
- Jagtvejsskvarteret
- Projekt Lundtoftgade – Beboernes kvartersekretariat
- Det boligsociale projekt i Mjølnerparken
- Tingbjerg – Utterslevhuse

¹ Driften af beboerrådgiverordningen finansieres af Landsbyggefonden med op til 50 %. Resten finansieres i fællesskab af boligorganisationen og kommunen.

- Remisevænget, Dyvekevænget og Hørgården
- Basis 37
- Akacieparken
- Gyldenrisparken
- Sjælør Boulevard

Formålet med den boligsociale indsats i København er at styrke det sociale liv og medvirke til at skabe velfungerende og bæredygtige boligområder. De tre væsentligste indsatser på tværs af boligområderne er:

- aktiviteter for børn og unge, herunder udsatte børn og unge,
- integrationsfremmende aktiviteter, og
- generelle aktiviteter for alle beboere, som har til formål at styrke de sociale netværk og trivslen i områderne.

De 13 boligområder indgår alle i den landsdækkende beboerrådgiverordning. Det vil sige, at der er en eller flere beboerrådgivere tilknyttet hvert af områderne. Områderne er alle kendetegnede ved at have en meget ensidig beboersammensætning målt på socioøkonomiske indikatorer set i forhold til Danmark som helhed.

Trivselsundersøgelsen indgår som en del af Københavns Kommunes evaluering af den boligsociale indsats i perioden 2004-2008. Undersøgelsen påtænkes gentaget i 2008.

Formålet med undersøgelsen er at belyse beboernes:

- Samlede tilfredshed med og trivsel ved at bo i boligområdet
- Oplevelse af de sociale relationer mellem beboerne i boligområdet
- Oplevelse af trygheden i boligområdet
- Forslag til, hvordan boligområdet kan blive et bedre sted at bo

I tabel 1 nedenfor er udvalgte indikatorer for de 13 boligområder sammenlignet med de tilsvarende tal for Københavns kommune samt for Danmark som helhed.

Tabel 1: Udvalgte indikatorer for de 13 boligområder

	Boligområderne	Københavns kommune	Hele landet
Andel indvandre- re/efterkommere ud af hele befolkningen	45 %	11 %	6 %
Gennemsnitlig bruttoind- komst for hele befolkningen	143.166 kr.	178.752 kr.	218.985 kr.
Andelen af modtagere af indkomsterstøttede ydel- ser ud af personer over 17 år	68 %	63 %	51 %

Resultaterne i nærværende undersøgelse udtrykker altså ikke den gennemsnitlige danskers trivsel, men derimod trivslen blandt en beboergruppe i almene boligområder, der blandt andet er kendetegnet ved en høj andel indvandrere og efterkommere, en lav gennemsnitlig bruttoindkomst og en høj andel af befolkningen på overførselsindkomst, jf. tabel 1 ovenfor.

I forhold til sammenligninger på tværs af de 13 boligområder i Københavns kommune skal man samtidig være varsom. Der er store forskelle på tværs af de 13 boligområder, både i forhold til antal beboere, geografisk afgrænsning og antal år, projektet har været i gang mv.

Resultaterne af undersøgelsen i Københavns Kommune vil løbende blive sammenlignet med resultaterne af en lignende undersøgelse, der er gennemført af Byudvalgssamarbejdet². Byudvalgssamarbejdets undersøgelse dækker de 62 boligområder, der på landsplan har en beboerrådgiverordning tilknyttet.

1.1 Fremgangsmåde

Dataindsamlingen i forbindelse med undersøgelsen er gennemført via telefoniske interview i december 2005 og januar 2006 samt gennem en postal spørgeskemaundersøgelse i januar 2006. I alt er indhentet besvarelser fra 2.391 beboere i de 13 boligområder i alderen 18-99 år.

De metodiske overvejelser, der ligger bag undersøgelsesdesignet, er beskrevet i afsnittet ”Metodebeskrivelse”.

² Byudvalgssamarbejdet består af Boligselskabernes Landsforening, Kommunernes Landsforening samt Københavns Kommune. Den fulde undersøgelse kan læses i ”Evaluering af beboerrådgiverfunktioner 2004-2008. Fase 1: ”Før-evaluering”

1.2 **Læsevejledning**

I *kapitel 2* ”Trivsel i 13 udvalgte boligområder” præsenteres resultaterne af trivselsundersøgelsen.

I *kapitel 3* konkluderes der på undersøgelsen, og centrale udfordringer identificeres.

Kapitel 4 indeholder en beskrivelse af den anvendte metode, stikprøve og den statistiske fremgangsmåde ved analysen.

1.3 **Resumé**

Formålet med undersøgelsen er at belyse beboernes:

- Samlede tilfredshed med og trivsel ved at bo i boligområdet
- Oplevelse af de sociale relationer mellem beboerne i boligområdet
- Oplevelse af trygheden i boligområdet
- Forslag til, hvordan boligområdet kan blive et bedre sted at bo

Resultaterne inden for hvert emne er kort opsummeret nedenfor.

1.3.1 *Samlet tilfredshed med og trivsel ved at bo i boligområdet*

Resultaterne peger på:

- At 81 % af beboerne er tilfredse eller meget tilfredse med at bo i deres boligområde
- At det særligt er de yngre beboere samt indvandrere og efterkommere, der har planer om at fraflytte områderne
- At kun 27 % af beboerne vurderer, at områderne har et godt eller meget godt omdømme

1.3.2 *Oplevelse af de sociale relationer mellem beboerne i boligområdet*

Resultaterne peger på:

- At der generelt er en god kontakt mellem beboerne i områderne
- At ca. en femtedel af beboerne ikke oplever, at de har den kontakt til andre, som de ønsker sig i det daglige
- At der er et potentiale for at øge kontakten mellem beboere med forskellig etnisk baggrund i områderne

- At det særligt er de ældre og beboere af dansk herkomst, der deltager i aktiviteter i områderne
- At det særligt er de unge og indvandrere og efterkommere, der ikke deltager i aktiviteter og ikke kender beboerrådsgiveren

1.3.3 *Oplevelse af trygheden i boligområdet*

Resultaterne peger på:

- At de ældre og de kvindelige beboere føler sig mest utrygge
- At der i højere grad er tale om, at utrygheden er baseret på, at beboerne har oplevet hærværk, end at de har oplevet fysiske overgreb

1.3.4 *Forslag til, hvordan boligområdet kan blive et bedre sted at bo*

Resultaterne peger på:

- At beboerne foreslår, at man kan gøre områderne til et bedre sted at bo ved at mindske andelen af flygtninge og indvandrere og ved at gennemføre fysiske forbedringer i områderne

2. TRIVSEL I 13 UDVALGTE BOLIGOMRÅDER

I dette kapitel beskrives resultaterne for Københavns kommune samlet set for de 13 boligområder. Hvert af de 13 boligområder er vægtet således, at de indgår med den vægt, deres befolkning udgør af den samlede befolkning i de 13 boligområder. Resultaterne giver et repræsentativt udsnit af holdningerne blandt beboerne i de 13 boligområder i Københavns kommune, hvor der sker en særlig boligsocial indsats.

2.1 Baggrund for at flytte til området

Beboerne blev som det første i undersøgelsen spurgt om, hvordan de fik deres nuværende bolig; om de selv valgte at søge en bolig i området, eller om boligen er blevet anvist af kommunen.

Tabel 2: Hvordan fik du din nuværende bolig? (n=2.376)

	Procent
Fik boligen anvist af kommunen	23 %
Søgte selv boligen / var skrevet op hos boligforeningen	68 %
Andet	10 %
Total	100 %

Det fremgår af tabel 2, at næsten en fjerdedel (23 %) af de adspurgte beboere har fået deres bolig anvist af kommunen, hvorimod 68 % selv har søgt deres bolig igennem boligforeningen. 10 % svarer, at de har fået boligen på anden vis. Dette vil ofte være, at man er flyttet ind hos sin samlever eller sine forældre eller har byttet lejligheder.

En nærmere analyse viser, at der ikke er markante holdningsforskelle mellem beboere, der er anvist til området, og beboere, der selv har søgt en bolig i området.

Videre blev beboerne spurgt om, hvor mange år de har boet i et af områderne.

Tabel 3: Antal år bosat i området (n=2391)

	Procent
Fra 0 til 1 år	8 %
Mellem 1 og 5 år	18 %
Mellem 5 og 10 år	20 %
Mere end 10 år	54 %
Total	100 %

Af tabel 3 fremgår det, at over halvdelen af beboerne (54 %) har boet i det samme område i mere end 10 år. 20 % har boet i samme område mellem 5 og 10 år, og 18 % mellem 1 og 5 år. 8 % er flyttet til området i løbet af det sidste år. Det gennemsnitlige antal år bosat i det enkelte område er 17 år. Beboerne har altså generelt boet relativt længe i områderne.

En nærmere analyse peger på, at de ældre beboere har boet længere i områderne end de yngre beboere. Beboere af dansk herkomst har ligeledes gennemsnitligt boet længere i områderne end beboere med anden etnisk herkomst end dansk. Hvorvidt man har fået anvist sin bolig eller selv har søgt den, betyder lidt overraskende ikke noget for, hvor længe man har boet i området.

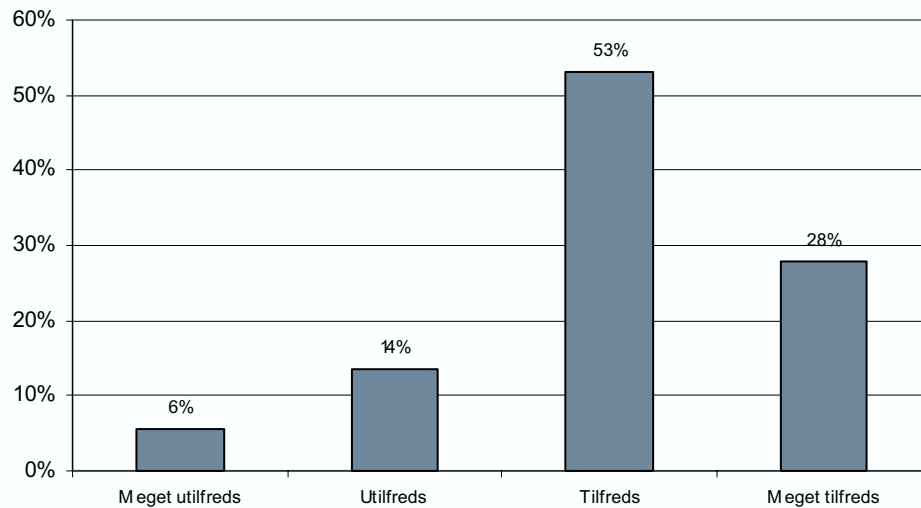
Resultaterne under dette afsnit peger på:

- At over to tredjedele af beboerne selv har valgt at flytte til området
- At beboerne generelt har boet længe i områderne

2.2 Den overordnede tilfredshed med at bo i området

I dette afsnit begynder vi med at se på den overordnede tilfredshed med at bo i områderne.

Figur 1: Samlet set er du så meget utilfreds, utilfreds, tilfreds eller meget tilfreds med at bo i boligområdet? (n=2364)

Figur 1 viser, at langt størstedelen af beboerne (81 %) enten er tilfredse eller meget tilfredse med at bo i deres boligområde. 20 % giver udtryk for, at de er utilfredse eller meget utilfredse.

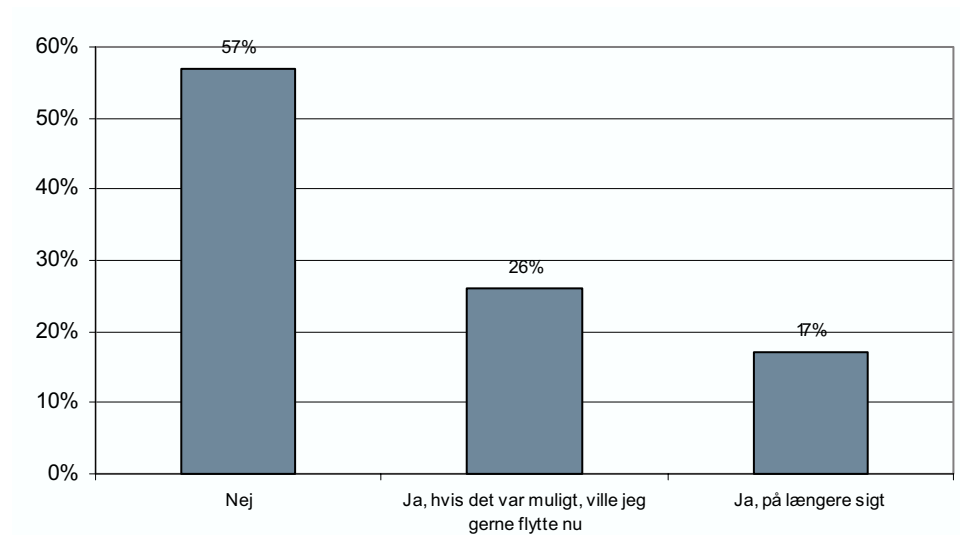
En nærmere analyse af resultaterne peger endvidere på, at de ældre beboere i aldersgruppen 67+ år er mest tilfredse. 89 % i denne aldersgruppe svarer, at de er tilfredse eller meget tilfredse, hvilket skal ses i forhold til henholdsvis 78 % i aldersgruppen 35-66 år og 80 % i aldersgruppen 18-34 år.

Når man ser på tværs af de 13 boligområder, er der en tydelig tendens til, at de områder, der har den højeste andel af indvandrere og efterkommere, også har den laveste tilfredshed³. 74 % af beboerne i områder med en høj andel indvandrere og efterkommere svarer, at de er tilfredse eller meget tilfredse. Til sammenligning svarer 86 % af beboerne i områder med en lavere andel indvandrere og efterkommere, at de er tilfredse eller meget tilfredse med at bo i boligområdet. Der er ikke forskel på tilfredsheden mellem etniske danskere og indvandrere og efterkommere i disse områder.

³ Der er gennemført bivariate analyser på tværs af de 13 områder med hensyn til andelen af beboere med anden etnisk herkomst, andelen af ældre og antallet af beboere i området. En høj andel beboere med anden etnisk baggrund end dansk er vurderet til at være 50 % eller mere af den voksne befolkning i området. I det følgende vil det blive benævnt ”områder med en høj andel indvandrere og efterkommere”.

I forbindelse med afdækningen af beboernes tilfredshed blev beboerne endvidere spurgt om, hvorvidt de har planer om at flytte fra det pågældende boligområde.

Figur 2: Har du planer om at flytte fra boligområdet? (n=2.377)

Svarene i figur 2 viser, at over halvdelen af beboerne (57 %) ikke ønsker at flytte. 26 % ville gerne flytte på nuværende tidspunkt, mens 17 % ønsker at flytte på længere sigt.

Her peger en nærmere analyse af resultaterne også på, at det er de ældre beboere, der er mindst tilbøjelige til at fraflytte områderne. 89 % af de ældre beboere i aldersgruppen 67+ år svarer, at de ikke har planer om at fraflytte området, hvilket skal sammenlignes med henholdsvis 54 % blandt de 35-66-årige og 37 % blandt de 18-34-årige. Resultatet er ikke så overraskende, fordi der generelt er en meget højere mobilitet blandt den yngre del af befolkningen, men – som tilfredsheden ovenfor peger på – er det også udtryk for, at de ældre beboere er mere tilfredse med at bo i boligområderne end de yngre beboere. Samtidig har det sandsynligvis også betydning, hvor længe man har boet i området. Hvis man allerede har boet i et område længe, er man alt andet lige nok bedre socialt integreret i området, end personer, der har boet i området i kortere tid.

Resultaterne peger endvidere på, at der er en større andel af beboere af anden etnisk herkomst end dansk, der har planer om at fraflytte området, end der er blandt beboere af dansk herkomst.

Analysen på tværs af boligområderne peger på, at flere ønsker at fraflytte de områder, der har en høj andel indvandrere og efterkommere, set i forhold til områderne med en lav andel indvandrere og efterkommere.

De beboere, der har angivet, at de ønsker at flytte med det samme, såfremt det var muligt, blev endvidere spurgt om den vigtigste årsag til, at de endnu ikke er flyttet.

Tabel 4: Hvad er den vigtigste årsag til, at du endnu ikke er flyttet fra boligområdet?
(n=605)

	Procent
Har ikke fundet noget andet endnu	31 %
Har ikke råd til noget andet (endnu)	30 %
Står langt nede på ventelisten	14 %
Der er ingen ledige boliger (der hvor jeg gerne vil flytte hen)	9 %
Af hensyn til børnene, så de ikke skal skifte skole / institution	2 %
Har familie, venner eller bekendte der, hvor jeg bor nu	1 %
Andet	12 %
Total	100 %

31 % af de adspurgte beboere svarer, at den primære årsag til, at de ikke er flyttet endnu, er, at de ikke har fundet en anden bolig endnu, mens 30 % svarer, at det skyldes, at de ikke har råd. 14 % angiver som årsag, at de står langt nede på ventelisten, mens 9 % svarer, at der ikke er ledige boliger der, hvor de gerne vil flytte hen. Endvidere svarer 2 %, at det er af hensyn til børnene, så de ikke skal skifte skole eller institution, mens 5 % svarer, at det er pga. familie og venner. 12 % nævner andre varierende årsager.

Umiddelbart peger resultaterne på, at de beboere, der gerne vil flytte, rent faktisk reagerer på dette ved aktivt at søge væk.

Mens der indtil videre har været fokus på beboernes tilfredshed med at bo i boligområdet, er beboerne som kontrast til dette blevet spurgt om, hvordan de oplever, at boligområdets omdømme er blandt folk, der ikke bor i området.

Tabel 5: Vil du sige, at boligområdet har et meget dårligt, dårligt, godt eller meget godt omdømme blandt folk, som ikke bor i området? (n=2.145)

	Procent
Meget dårligt	22 %
Dårligt	51 %
Godt	23 %
Meget godt	4 %
Total	100 %

Det fremgår af tabel 5, at 22 % af beboerne mener, at deres boligområde har et meget dårligt omdømme, mens 51 % oplever, at det har et dårligt omdømme. 23 % finder, at området har et godt omdømme, og 4 % finder, at området har et meget godt omdømme.

På dette punkt er der en klar tendens til, at beboere af anden etnisk herkomst end dansk vurderer, at området har et godt eller meget godt omdømme. 38 % af beboerne af anden etnisk herkomst end dansk vurderer, at området har et godt eller meget godt omdømme, mens den tilsvarende andel for beboere af dansk herkomst er 23 %.

Der er endvidere en svag tendens til, at de ældre beboere vurderer områdernes omdømme mere positivt end de yngre beboere.

Når man ser på tværs af boligområderne, peger resultaterne på, at beboere i områder med en høj andel indvandrere og efterkommere vurderer omdømmet dårligere end beboerne i områder med en lavere andel indvandrere og efterkommere. I områder med en høj andel indvandrere og efterkommere vurderer 17 % af beboerne, at området har et godt eller meget godt omdømme, hvilket skal sammenlignes med 35 % i områder med en lavere andel indvandrere og efterkommere.

Den relativt store andel, der peger på, at området har et dårligt omdømme, står i kontrast til den relativt høje tilfredshed med at bo i boligområdet. At det særligt er de etniske danskere, der peger på, at området har et dårligt omdømme, tyder på, at et dårligt omdømme i sig selv ikke medfører, at beboerne har planer om at flytte. Det er netop blandt de etniske danskere, der er færrest, der har planer om at fraflytte områderne.

Det er nok særligt i forhold til at tiltrække nye beboere, at et dårligt omdømme er problematisk, og resultaterne peger generelt på, at der er et stort potentiale for at forbedre områdernes omdømme.

Når man sammenligner med Byudvalgssamarbejdets undersøgelse, er svarene meget ensartede. I undersøgelsen for Københavns Kommune svarer 81 % af beboerne, at de er tilfredse eller meget tilfredse med at bo i deres boligområde, mens den tilsvarende andel i Byudvalgssamarbejdets undersøgelse er 82 %.

Lidt større forskel er der, når det gælder beboernes vurdering af områdernes omdømme. Her er vurderingen mere positiv i Byudvalgssamarbejdets undersøgelse, hvor 37 % vurderer, at området har et godt eller meget godt omdømme, imod 27 % i undersøgelsen for Københavns Kommune.

Resultaterne i dette afsnit peger på:

- At 81 % af beboerne er tilfredse eller meget tilfredse med at bo i deres boligområde
- At det særligt er de yngre beboere samt indvandrere og efterkommere, der har planer om at fraflytte områderne
- At kun 27 % af beboerne vurderer, at områderne har et godt eller meget godt omdømme blandt folk, der ikke bor i området

2.3 **Kontakten til andre i boligområdet**

Et andet omdrejningspunkt for trivselsundersøgelsen har været at afdække beboernes oplevelse af de sociale relationer mellem beboerne i boligområdet. Først stilles en række spørgsmål til den enkelte beboers deltagelse og generelle trivsel i området.

Tabel 6: Hvordan har du det der, hvor du bor?

	Ja	Nej	Total
Føler du dig godt tilpas blandt de andre der, hvor du bor? (n=2.378)	82 %	18 %	100 %
Følger du med i, hvad der sker i dit boligområde? (n=2.391)	72 %	28 %	100 %
Er du med til at tage initiativ til aktiviteter i dit boligområde? (n=2.398)	20 %	80 %	100 %
Føler du dig tryk der, hvor du bor? (n=2.381)	81 %	19 %	100 %
Har du den kontakt til andre mennesker, som du ønsker dig i det daglige? (n=2.393)	82 %	18 %	100 %

Af svarfordelingen fremgår det, at 82 % af beboerne føler sig godt tilpas blandt de øvrige beboere. 72 % følger med i, hvad der foregår i området, mens 20 % er med til at tage initiativ til aktiviteter. 81 % svarer, at de føler sig trygge der, hvor

de bor. 82 % har den kontakt til andre beboere, som de ønsker at have i det daglige.

Der er visse forskelle i forhold til, hvilke beboergrupper der følger med i, hvad der sker i boligområdet. Der er en tendens til, at de yngre beboere i aldersgruppen 18-34 år ikke følger med i, hvad der sker i boligområdet i samme omfang som de ældre beboere i området.

Derudover peger resultaterne på, at beboere med anden etnisk herkomst end dansk ikke i samme omfang som beboere af dansk herkomst følger med i, hvad der sker i boligområdet. 62 % af beboerne med anden etnisk herkomst end dansk svarer, at de følger med i, hvad der sker i boligområdet. For beboere af dansk herkomst er den tilsvarende andel 76 %.

En forklaring på disse forskelle kan være, at jo længere man har boet i et område, jo større er ens interesse for området. Dette stemmer også overens med, at det er de ældre og de etniske danskere, der har boet længst i områderne. En anden forklaring på at beboere med anden etnisk herkomst ikke i så høj grad følger med i hvad der sker i området kan eksempelvis være sproglige og kulturelle barrierer.

Analysen peger endvidere på, at beboere i områder med en høj andel indvandrere og efterkommere ikke i samme omfang føler sig godt tilpas blandt de andre der, hvor de bor, og ikke i samme omfang føler sig trygge der, hvor de bor. Henholdsvis 77 % og 73 % af beboerne svarer, at de føler sig godt tilpas der, hvor de bor, og er trygge der, hvor de bor, hvilket skal sammenlignes med 86 % for begge spørgsmålene i områder med en lavere andel indvandrere og efterkommere. Der er ikke forskel på holdningerne blandt etniske danskere og indvandrere og efterkommere i forhold til disse spørgsmål.

Svarene på spørgsmålet om, hvorvidt man har den kontakt til andre, som man ønsker sig i det daglige, peger på, at 18 % af beboerne ikke har det. Det er altså næsten en femtedel af beboerne, der udtrykker et problem i forhold til ensomhed og kontakt til andre. Det er særligt enlige med børn og familier med børn, der svarer, at de ikke oplever, at de har den kontakt til andre, som de ønsker sig i det daglige.

Herefter rettes fokus mod forholdet mellem beboerne i området.

Tabel 7: Hvordan er forholdet mellem beboerne i dit boligområde?

	Ja	Nej	Total
Hilser I på hinanden? (n=2.393)	93 %	7 %	100 %
Interesserer I jer for hinanden? (n=2344)	55 %	45 %	100 %
Snakker I med hinanden? (n=2.389)	70 %	30 %	100 %
Besøger I hinanden? (n=2.386)	25 %	75 %	100 %

Ovenstående tabel viser, at næsten alle beboere (93 %) oplever, at man generelt i områderne hilser på hinanden. 70 % finder, at beboerne snakker med hinanden, mens 55 % finder, at man interesserer sig for hinanden. 25 % svarer, at beboerne besøger hinanden.

Her peger resultaterne endvidere på, at de unge beboere i aldersgruppen 18-34 år ikke i samme omfang som de ældre beboere vurderer, at beboerne i boligområdet interesserer sig for hinanden eller snakker med hinanden. Dette kan måske hænge sammen med, at de yngre beboere ikke har boet i områderne så længe og derfor endnu ikke er socialt integrerede i samme omfang som de ældre beboere. Man kunne ligeledes forestille sig at yngre mennesker i højere grad retter deres opmærksomhed ud af området, set i forhold til de ældre beboere.

I forlængelse af de øvrige spørgsmål om kontakten mellem beboerne i områderne har vi endvidere undersøgt, hvor mange beboere der har familie, venner eller bekendte i det samme boligområde.

Tabel 8: Har du...

	Ja	Nej	Total
...én eller flere venner i dit boligområde, som du taler med? (n=2396)	66 %	34 %	100 %
...familie – ud over dem, du eventuelt bor sammen med – i dit boligområde, som du taler med? (n=2397)	23 %	77 %	100 %
...naboer eller bekendte i dit boligområde, som du taler med? (n=2395)	77 %	23 %	100 %

Af tabel 8 fremgår det, at 66 % af de adspurgte beboere har venner i boligområdet, mens 77 % svarer, at de har naboer eller bekendte, som de taler med. 23 % har familie i området, udover dem de eventuelt bor sammen med.

Der er en tendens til, at de unge i aldersgruppen 18-34 år ikke i samme omfang som de ældre beboere har naboer eller bekendte, som de taler med. 68 % i aldersgruppen 18-34 år svarer, at de har naboer eller bekendte, som de taler med, hvilket skal sammenlignes med henholdsvis 80 % blandt de 35-66-årige og 81 % blandt de 67+ årige. Denne forskel stemmer godt overens med, at det også er de yngre beboere, der vurderer forholdet mellem beboerne i området mest negativt, jf. ovenfor.

I forhold til om man har familie i området, udover dem man bor sammen med, viser det sig, at en større andel af beboere af anden etnisk herkomst end dansk har familie i området set i forhold til beboere af dansk herkomst. 29 % af beboerne af anden etnisk herkomst end dansk har familie i området, mens det tilsvarende tal for beboere af dansk herkomst er 21 %.

Resultaterne peger endvidere på, at beboere i områder med en høj andel indvandrere og efterkommere i mindre grad har familie i området (19 %), end det er tilfældet for beboere i områder med en lavere andel indvandrere og efterkommere (26 %).

Når man sammenligner med Byudvalgssamarbejdets undersøgelse, peger resultaterne på, at der på landsplan er lidt stærkere netværk i boligområderne, end der er i boligområderne i Københavns kommune. Der er større andele af beboere i Byudvalgssamarbejdets undersøgelse, der svarer, at man interesserer sig for hinanden (61 %), at man snakker med hinanden (77 %) og at man besøger hinanden, (37 %) end der er i undersøgelsen i Københavns kommune, hvor de tilsvarende tal er henholdsvis 55 %, 70 % og 25 %.

På samme led er der større andele af beboere i Byudvalgssamarbejdets undersøgelse, der svarer, at man har venner og familie i boligområderne, end der er i undersøgelsen i Københavns Kommune.

Resultaterne i dette afsnit peger på:

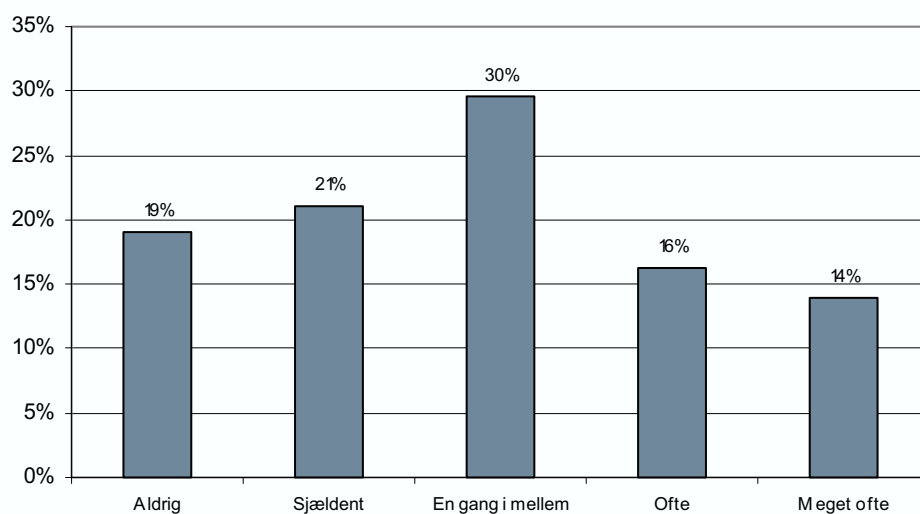
- At der generelt er en god kontakt mellem beboerne i områderne
- At beboerne generelt har netværk i områderne
- At ca. en femtedel af beboerne ikke oplever, at de har den kontakt til andre, som de ønsker sig i det daglige

2.4 Kontakten mellem de forskellige etniske grupper i boligområdet

Mens det foregående afsnit handlede om kontakten og trivslen blandt beboerne generelt, omhandler dette afsnit spørgsmål om kontakten mellem de forskellige etniske grupper i det enkelte boligområde.

I den forbindelse blev beboerne præsenteret for et spørgsmål om, hvor ofte de taler med beboere i området, der har en anden etnisk baggrund end dem selv.

Figur 3: Hvor ofte taler du med beboere i området, der har en anden etnisk baggrund end dig? (n=2392)

Det fremgår af figur 3, at 19 % af de adspurgte beboere aldrig taler med beboere med en anden etnisk baggrund end dem selv. Ca. halvdelen af beboerne (51 %) vurderer, at de sjældent eller en gang i mellem taler med beboere med en anden etnisk baggrund end dem selv, mens 30 % ofte eller meget ofte taler med beboere med en anden etnisk baggrund end dem selv.

Der er en klar tendens til, at det er de ældre beboere i aldersgruppen 67+ år, der har den mindste kontakt med beboere med en anden etnisk baggrund end dem selv. 19 % af beboerne i denne aldersgruppe svarer, at de ofte eller meget ofte har kontakt til beboere med en anden etnisk baggrund end dem selv. Blandt de yngre aldersgrupper ligger denne andel på henholdsvis 35 % blandt de 35-66-årige og 32 % blandt de 18-34-årige.

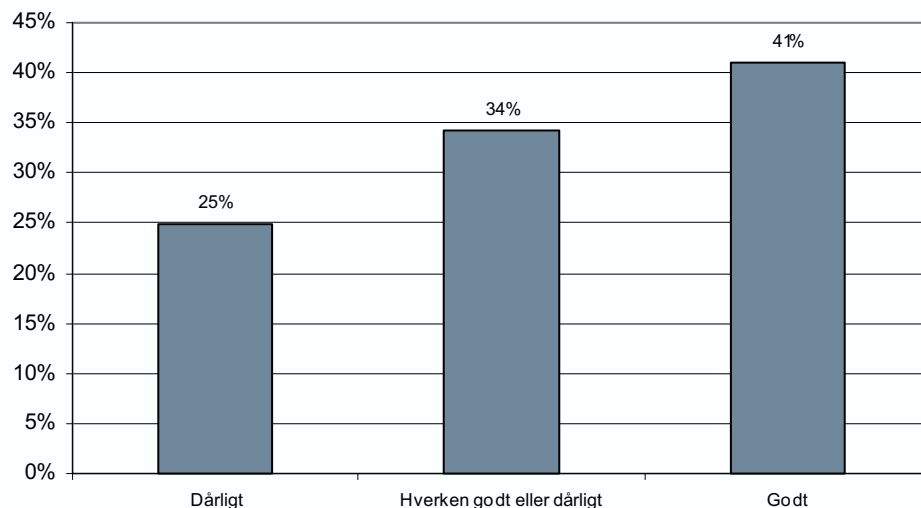
Endvidere peger resultaterne på, at beboere af anden etnisk herkomst end dansk oftere har kontakt til beboere med anden etnisk baggrund end dem selv sammenlignet med beboere af dansk herkomst. 38 % af beboerne af anden etnisk herkomst end dansk svarer, at de ofte eller meget ofte har kontakt til beboere med

anden etnisk baggrund end dem selv. Den samme andel blandt beboere af dansk herkomst er 27 %.

Desuden viser resultaterne, at beboere i områder med en høj andel indvandrere og efterkommere oftere har kontakt til personer med en anden etnisk baggrund end dem selv set i forhold til områder med en lavere andel indvandrere og efterkommere. Det gælder både etniske danskere og indvandrere og efterkommere i disse områder.

I undersøgelsen af forholdet mellem de forskellige etniske grupper spørges der endvidere direkte til beboerens umiddelbare indtryk af dette.

Figur 4: Hvordan synes du, at forholdet er mellem de etniske grupper (fx danskere, tyrkere, somaliere mv.) i boligområdet? (n=1964)

Figur 4 viser, at hver fjerde beboer (25 %) oplever, at forholdet mellem de etniske grupper i området er dårligt, mens 41 % til gengæld finder forholdet godt. 34 % beskriver forholdet som hverken godt eller dårligt.

Der er samtidig en tendens til, at beboere af anden etnisk herkomst end dansk vurderer forholdet mellem de etniske grupper mere positivt end beboere af dansk herkomst. 48 % af beboerne af anden etnisk herkomst end dansk vurderer forholdet mellem de etniske grupper i boligområdet som godt, mens det tilsvarende tal blandt beboere af dansk herkomst blot er 38 %.

En del af forklaringen på denne forskel kan være, at det er beboere af anden etnisk herkomst end dansk, der oftest har kontakt til beboere med en anden etnisk baggrund end dem selv.

En sammenligning med Byudvalgssamarbejdets undersøgelse peger på, at der ikke er forskel på, hvor ofte beboerne har kontakt med beboere med en anden etnisk baggrund end dem selv i de to undersøgelser. Til gengæld vurderer beboerne forholdet mellem de forskellige etniske grupper mere negativt i undersøgelsen i Københavns kommune, end de gør i Byudvalgssamarbejdets undersøgelse. I undersøgelsen for Københavns Kommune vurderer 41 % af beboerne, at forholdet mellem de etniske grupper er godt, mens 50 % af beboerne vurderer forholdet som godt i Byudvalgssamarbejdets undersøgelse.

Forskellen kan måske skyldes en større koncentration af beboere med anden etnisk baggrund i områderne i Københavns kommune.

Resultaterne i dette afsnit peger på:

- At forholdet mellem de etniske grupper i området overvejende vurderes positivt
- At indvandrere og efterkommere oftere har kontakt med beboere med en anden etnisk baggrund end dem selv, end beboere af dansk herkomst
- At der er et potentiale for at øge kontakten mellem beboere med forskellig etnisk baggrund i områderne

2.5 Trygheden ved at bo i boligområdet

I dette afsnit rettes fokus mod, hvordan beboerne i undersøgelsen oplever trygheden ved at bo i kvarteret.

Tabel 9: De næste spørgsmål handler om, hvorvidt du føler dig tryk

	Meget utryk	Noget utryk	Tryk	Går ikke ud	Total
... når du færdes i udendørsarealerne i boligområdet om aftenen, føler du dig så? (n=2389)	9 %	22 %	56 %	14 %	100 %
... når du færdes i udendørsarealerne i boligområdet i dagtimerne, føler du dig så? (n=2391)	2 %	6 %	91 %	1 %	100 %
... når du er i din bolig, føler du dig så? (n=2396)	1 %	5 %	93 %	0 %	100 %

Af tabel 9 ses, at i alt 31 % af de adspurgte beboere føler sig meget eller noget utrygge, når de færdes i udendørsarealerne om aftenen. Endvidere er der 14 %, som ikke går ud om aftenen. I dagtimerne føler 91 % sig trygge, mens 93 % angiver, at de føler sig trygge, når de opholder sig i deres bolig.

En nærmere analyse af resultaterne peger her på, at det særligt er de ældre i aldersgruppen 67+ år samt den kvindelige del af beboerne i områderne, der føler sig utrygge og ikke går ud om aftenen. 39 % af beboerne i aldersgruppen 67+ år svarer, at de ikke går ud om aftenen, hvilket skal sammenlignes med 7 % i aldersgruppen 35-66 år og 5 % i aldersgruppen 18-34 år. 19 % af de kvindelige beboere svarer, at de ikke går ud om aftenen, sammenlignet med 6 % af de mandlige beboere.

Hvorvidt det, at man ikke går ud om aftenen, skyldes utryghed eller blot, at man ikke har lyst til at være uden for om aftenen, kan diskuteres. Men der er ingen tvivl om, at utryghed for en stor dels vedkommende er medvirkende til, at man ikke går ud om aftenen.

Analysen på tværs af boligområder peger på en svag tendens til, at trygheden i området vurderes dårligere i områder med en høj andel beboere af anden etnisk herkomst end dansk, set i forhold til områder med en lavere andel beboere af anden etnisk herkomst end dansk. Samtidig skal det nævnes, at områder med en høj andel beboere af anden etnisk baggrund end dansk også har en høj andel unge i alderen 7-17, hvilket også kan være en af årsagerne til den øgede utryghed i disse områder.

Mens vi i ovenstående har haft fokus på beboernes oplevelse af tryghed, har vi i undersøgelsen også spurgt beboerne om, hvorvidt de har været udsat for hændelser, der kan skabe utryghed.

Tabel 10: Har du eller en anden i din husstand inden for det seneste år været udsat for...

	Ja	Nej	Total
... hærværk på den bygning, du bor i, eller på dine ejendele? (n=2370)	36 %	64 %	100 %
... tyveri af cykel, bil eller andre udendørsgenstande? (n=2366)	22 %	78 %	100 %
... indbrud i bolig, garage, havehus eller lignende? (n=2367)	15 %	85 %	100 %
... vold eller trusler om vold? (n=2366)	9 %	91 %	100 %
... tilråb eller anden chikane? (n=2373)	20 %	80 %	100 %

Som det fremgår af tabellen, har ca. en tredjedel af beboerne (36 %) oplevet hærværk enten på den bygning, de bor i, eller på deres ejendele. Endvidere har 22 % oplevet tyveri af f.eks. cykel eller bil. 15 % har haft indbrud i bolig, gara-

ge, havehus eller lignende. 9 % har oplevet vold eller trusler om vold, mens 20 % har været udsat for tilråb eller anden chikane.

Her peger resultaterne entydigt på, at beboerne i aldersgruppen 67+ år er dem, der i mindst omfang har oplevet hærværk, tyveri, indbrud og chikane. Resultaterne peger altså på, at der mere er tale om en oplevet utryghed for denne aldersgruppe, end at de rent faktisk har været udsat for overgreb af den ene eller anden art.

Resultaterne peger endvidere på, at der er en større andel af beboere i områder med en høj andel indvandrere og efterkommere, der har været udsat for hærværk, tyveri, indbrud, vold og chikane, set i forhold til områder med en lavere andel indvandrere og efterkommere. Resultaterne peger altså på en sammenhæng mellem den oplevede utryghed og de faktiske hændelser i disse områder.

Igen skal det nævnes, at de områder, der særligt har været udsat for hærværk, tyveri, indbrud, vold og chikane, ud over at have en høj andel indvandrere og efterkommere også har en høj andel unge mellem 7-17 år.

Der er ikke forskel på vurderingen af trygheden i denne undersøgelse og i Byudvalgssamarbejdets undersøgelse.

Resultaterne i dette afsnit peger på:

- At de ældre og de kvindelige beboere føler sig mest utrygge
- At der i højere grad er tale om en oplevet utryghed, end en utryghed baseret på oplevelser af overgreb

2.6 **Kendskabet til beboerrådgiveren og deltagelse i aktiviteter i området**

I undersøgelsen af den generelle trivsel i boligområderne stilles beboerne endvidere nogle spørgsmål omhandlende den enkelte beboers deltagelse i aktiviteter samt kendskab til den lokale beboerrådgiver.

Først spørges der generelt til, om den adspurgte beboer føler, at vedkommende har nogen at henvende sig til i tilfælde af problemer.

Tabel 11: Oplever du, at du har nogen at henvende dig til, hvis du oplever problemer i dit boligområde? (n=2.299)

	Procent
Ja	76 %
Nej	24 %
Total	100 %

76 % af de adspurgte beboere giver udtryk for, at de har nogen at henvende sig til, mens 24 % oplever, at de ikke har nogen at henvende sig til i tilfælde af problemer.

På dette punkt viser resultaterne, at der er forskelle på tværs af alder og etnisk herkomst. Således oplever en større andel af beboere af dansk herkomst (79 %), at de har nogen at henvende sig til, sammenlignet med beboere af anden etnisk herkomst end dansk (67 %).

Ligeledes oplever en større andel af beboerne i aldersgruppen 67+ år (81 %), at de har nogen at henvende sig til, end beboerne i aldersgruppen 35-66 år (76 %) og beboerne i aldersgruppen 18-34 år (69 %).

Videre spørges der til, hvornår beboerne sidst har deltaget i en af fællesaktiviteterne i områderne.

Tabel 12: I dit boligområde afholdes en række aktiviteter fx beboermøder, fællesspisning, beboercafé eller lignende. Har du deltaget i aktiviteter i dit boligområde...

	Ja	Nej	Total
...inden for det sidste år? (n=2.360)	39 %	61 %	100 %
...inden for det sidste halve år? (n=2.355)	31 %	69 %	100 %
...inden for de sidste tre måneder? (n=2.360)	22 %	78 %	100 %

Af tabel 12 fremgår det, at 39 % af de adspurgte beboere har deltaget i aktiviteter inden for det seneste år, 31 % inden for det seneste halve år og 22 % inden for de sidste 3 måneder.

Med hensyn til deltagelse i aktiviteter i området peger resultaterne på, at jo ældre beboerne er, jo flere deltager i aktiviteter. 46 % af beboerne i aldersgruppen 67+ år svarer, at de har deltaget i aktiviteter i boligområdet inden for det sidste år. Andelen for de 35-66-årige og de 18-34-årige er henholdsvis 43 % og 23 %. En forklaring kan være, at de ældre også har boet længere i området og derfor er

mere integrerede. En anden forklaring kan være forskelle i holdninger på tværs af generationer.

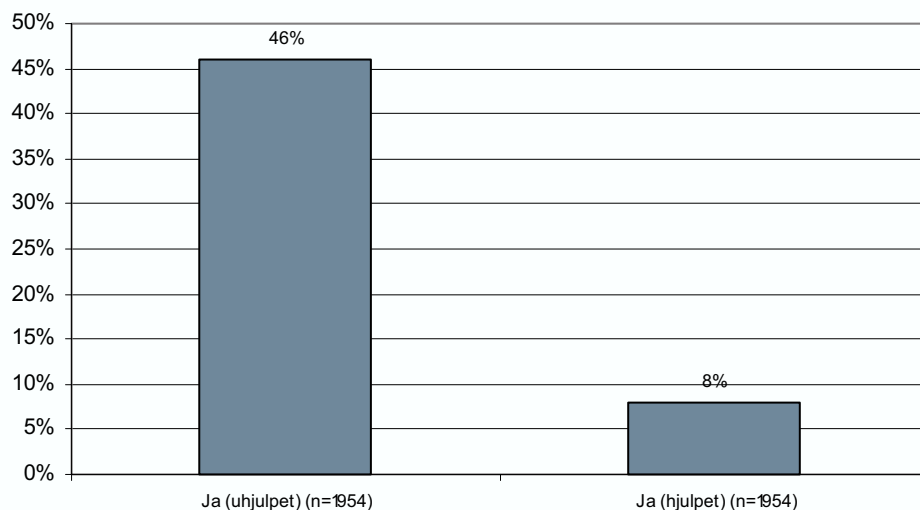
Det viser sig også, at en større andel af beboere af dansk herkomst deltager i aktiviteter end beboere af anden etnisk herkomst end dansk. Hvor 43 % af beboerne af dansk herkomst har deltaget i aktiviteter i boligområdet inden for det sidste år, er den tilsvarende andel på 30 % blandt beboere af anden etnisk herkomst end dansk.

Analysen peger endvidere på, at beboerne i områder med en høj andel indvandrere og efterkommere ikke deltager i aktiviteter i samme omfang som beboerne i områder med en lavere andel indvandrere og efterkommere.

Resultaterne peger på en udfordring i forhold til at nå de yngre beboere og indvandrere og efterkommere generelt. Ydermere peger resultaterne på, at der er en særlig udfordring i de områder, der har en høj andel indvandrere og efterkommere.

Sidst i dette afsnit spørges direkte til kendskabet til beboerrådgiveren; først uhjulpet, dernæst hvor navnet læses op.

Figur 5: Kendskab til beboerrådgiver?

Det fremgår af figur 5, at 46 % af de adspurgte beboere uhjulpet svarer, at de har kendskab til, at der er en beboerrådgiver. Yderligere 8 % genkender beboerrådgiveren, når navnet bliver læst op, og således har i alt 54 % af beboerne kendskab til beboerrådgiveren.

Resultaterne peger også her på, at det særligt er de unge og indvandrere og efterkommere, der ikke kender beboerrådgiveren.

Beboernes kendskab til beboerrådgiveren i områderne er lidt lavere i nærværende undersøgelse i forhold til Byudvalgssamarbejdets undersøgelse. 54 % af beboerne kender beboerrådgiveren i undersøgelsen i Københavns Kommune, mod 65 % af beboerne i Byudvalgssamarbejdets undersøgelse.

Den lille forskel kan skyldes, at nogle af områderne i Københavns kommune er meget store sammenlignet med de områder, der indgår i Byudvalgssamarbejdets undersøgelse.

Resultaterne i dette afsnit peger på:

- At 39 % af beboerne har deltaget i aktiviteter i boligområdet inden for det sidste år
- At 54 % af beboerne kender beboerrådgiveren
- At det særligt er de ældre og beboere af dansk herkomst, der deltager i aktiviteter i områderne
- At det særligt er de unge og indvandrere og efterkommere, der ikke deltager i aktiviteter og ikke kender beboerrådgiveren

2.7 **Sådan bliver boligområdet et bedre sted at bo**

Vi har i de foregående afsnit bedt beboerne forholde sig til emner som den generelle trivsel, kontakten til øvrige beboere, forholdet mellem de etniske grupper og trygheden ved at bo i boligområderne.

I det følgende vil vi lade beboerne komme til orde på den måde, at de i undersøgelsen blev bedt om at pege på, hvad der efter deres mening skulle til, for at området skulle blive et bedre sted at bo.

Beboernes svar er efterfølgende blevet inddelt i nedenstående kategorier.

Tabel 13: Hvis boligområdet skulle blive et bedre sted at bo, hvad mener du så, der skal gøres? (n=2.436)

	Procent
Mindske andel flygtninge/ indvandrere	25 %
Fysiske forbedringer	24 %
Flere aktivitetstilbud	12 %
Mindre kriminalitet/større tryghed	9 %
Mindske andel beboere på overførselsindkomst	9 %
Bedre kontakt mellem beboere	8 %
Bedre infrastruktur	7 %
Lavere husleje	4 %
Mindske andel af udsatte beboere	3 %
Beboerne skal ændre adfærd	3 %
Bedre service fra boligselskabet	3 %
Andet	5 %

Respondenterne har haft mulighed for at give mere end ét svar, hvorfor tabellen ikke nødvendigvis summerer til 100 %.

Af tabel 13 fremgår det, at især 2 forslag til forandring træder frem. 25 % af beboerne har svaret, at det ville være en fordel at mindske antallet af flygtninge/indvandrere i områderne. En ligeså stor gruppe på 24 % henviser til, at fysiske forbedringer ville gøre områderne bedre at bo i. Med fysiske forbedringer menes eksempelvis bedre udendørsarealer, forbedringer i egen bolig, bedre legemiljøer til børn m.v. Herudover bliver der nævnt forslag om flere aktivitetstilbud (12 %), mindre kriminalitet/større tryghed (9 %), og at mindske andelen af beboere på overførselsindkomst (9 %).

Resultaterne peger endvidere på, at det særligt er beboere i aldersgrupperne 35-66 år og 67+ år, der mener, at man bør mindske andelen af flygtninge og indvandrere i områderne. Der er ligeledes en tendens til, at det i højere grad er beboere af dansk herkomst, der mener, at man bør mindske andelen af flygtninge og indvandrere i områderne, end det er beboere af anden etnisk herkomst end dansk. Forskellen er dog ikke stor – 20 % af beboerne af anden etnisk herkomst end dansk mener, at man bør mindske andelen af flygtninge og indvandrere, hvilket skal sammenlignes med 27 % blandt beboere af dansk herkomst.

Derudover er det særligt de unge beboere i aldersgruppen 18-34 år, der peger på, at der bør ske fysiske forbedringer, og at der bør etableres flere aktivitetstilbud.

Når man ser på de områder, der har en høj andel indvandrere og efterkommere, er der her særligt mange beboere, der peger på, at man bør mindske andelen af flygtninge og indvandrere, samt at man bør mindske kriminaliteten og utrygheden i områderne. Det er både etniske danskere og indvandrere og efterkommere, der svarer dette.

I Byudvalgssamarbejdets undersøgelse pegede beboerne særligt på, at fysiske forbedringer kunne gøre området til et bedre sted at bo (27 %). Dernæst pegede beboerne på, at man skulle mindske andelen af flygtninge og indvandrere (16 %). I undersøgelsen i Københavns Kommune er det også disse to temaer, der er de væsentligste; lidt flere peger på, at man bør mindske andelen af flygtninge og indvandrere (25 %), mens lidt færre peger på behovet for fysiske forbedringer (24 %).

En forklaring kan være, at områderne i Købehavn generelt har en større andel beboere af anden etnisk herkomst end dansk, end man har i hovedparten af områderne i Byudvalgssamarbejdets undersøgelse.

Resultaterne i dette afsnit peger på:

- At beboerne foreslår, at man kan gøre områderne til et bedre sted at bo ved at mindske andelen af flygtninge og indvandrere og ved at gennemføre fysiske forbedringer i områderne

3. **KONKLUSION OG UDFORDRINGER**

Formålet med undersøgelsen er at belyse beboernes:

- Samlede tilfredshed med og trivsel ved at bo i boligområdet
- Oplevelse af de sociale relationer mellem beboerne i boligområdet
- Oplevelse af trygheden i boligområdet
- Forslag til, hvordan boligområdet kan blive et bedre sted at bo

I det følgende vil resultaterne for hvert emne kort blive gennemgået, ligesom udfordringer vil blive identificeret.

3.1 **Samlet tilfredshed med og trivsel ved at bo i boligområdet**

Resultaterne peger på:

- At 81 % af beboerne er tilfredse eller meget tilfredse med at bo i deres boligområde
- At det særligt er de yngre beboere samt indvandrere og efterkommere, der har planer om at fraflytte områderne
- At kun 27 % af beboerne vurderer, at områderne har et godt eller meget godt omdømme

Resultaterne peger overordnet på, at der generelt er en stor tilfredshed med og god trivsel ved at bo i områderne. Samlet er 81 % af beboerne tilfredse eller meget tilfredse med at bo i deres boligområde.

Tilfredsheden med at bo i boligområderne står i kontrast til det omdømme, som beboerne oplever, deres boligområder har. Blot 27 % af beboerne vurderer, at deres område har et godt eller et meget godt omdømme blandt folk, der ikke bor i området. Dette peger på, at der er et potentiale for at løfte områdernes image som et godt sted at bo.

3.2 **Oplevelse af de sociale relationer mellem beboerne i områderne**

Resultaterne peger på:

- At der generelt er en god kontakt mellem beboerne i områderne
- At ca. en femtedel af beboerne ikke oplever, at de har den kontakt til andre, som de ønsker sig i det daglige
- At det særligt er de ældre og beboere af dansk herkomst, der deltager i aktiviteter i områderne
- At det særligt er de unge og indvandrere og efterkommere, der ikke deltager i aktiviteter og ikke kender beboerrådgiveren

I forhold til beboernes trivsel peger resultaterne på, at de unge i aldersgruppen 18-34 år er dem, der vurderer, at kontakten mellem beboerne er dårligst. Det er ligeledes denne aldersgruppe, der følger mindst med i, hvad der foregår i boligområderne samt deltager mindst i aktiviteter i boligområderne. Samtidig efterspørger beboerne i netop denne aldersgruppe flere aktivitetstilbud i boligområderne. Resultaterne peger derfor på et potentiale for at iværksætte tilbud for de unge beboere i denne aldersgruppe. Dette kunne øge deres engagement i boligområderne og påvirke trivslen i positiv retning.

På samme led peger undersøgelsens resultater på, at beboere af anden etnisk herkomst end dansk ikke i samme omfang som beboere af dansk herkomst følger med i, hvad der sker i boligområdet, eller deltager i aktiviteter i boligområdet. Også i forhold til denne beboergruppe peger undersøgelsen på et potentiale for øget engagement i boligområdet.

Undersøgelsen peger også på et potentiale for at øge forståelsen og kendskabet på tværs af etnisk baggrund. Blot 30 % af beboerne i boligområderne taler ofte eller meget ofte med beboere med en anden etnisk baggrund end dem selv. Set i lyset af at knap 50 % af beboerne i boligområderne har en anden etnisk baggrund end dansk, vurderes det, at der er et potentiale for at øge kontakten mellem beboerne på tværs af etniske baggrunde.

3.3 **Oplevelse af trygheden i boligområdet**

Resultaterne peger på:

- At de ældre og de kvindelige beboere føler sig mest utrygge
- At der i højere grad er tale om, at utrygheden er baseret på, at beboerne har oplevet hærverk, end at de har oplevet fysiske overgreb

I forhold til den oplevede tryghed i områderne er der særligt blandt de ældre beboere en udbredt utryghed, der medfører, at man ikke færdes ude om aftenen. Undersøgelsens resultater peger på, at utrygheden ikke skyldes, at de ældre beboere oplever overgreb, men snarere at de har en oplevelse af utryghed. Øget information til de ældre og eksempelvis fælles aktiviteter om aftenen kunne måske medvirke til at ændre oplevelsen af utryghed om aftenen.

3.4 **Forslag til, hvordan området kan blive et bedre sted at bo**

Resultaterne peger på:

- At beboerne foreslår, at man kan gøre områderne til et bedre sted at bo ved at mindske andelen af flygtninge og indvandrere og ved at gennemføre fysiske forbedringer i områderne

Både beboere af dansk herkomst og beboere af anden etnisk herkomst end dansk peger på udfordringer i forhold til at mindske andelen af flygtninge og indvandrere i områderne samt i forhold til en række fysiske forbedringer i boligområderne.

3.5 **Sammenligning med Byudvalgssamarbejdets undersøgelse**

Resultaterne peger på:

- I de 13 boligområder svarer 81 % af beboerne, at de er tilfredse eller meget tilfredse med at bo i deres boligområde, mens den tilsvarende andel i Byudvalgssamarbejdets undersøgelse er 82 %.
- I de 13 boligområder vurderer 27 %, at området har et godt eller meget godt omdømme, imod 37 % i Byudvalgssamarbejdets undersøgelse.
- Der er højere andele af beboere i Byudvalgssamarbejdets undersøgelse, der svarer, at man interesserer sig for hinanden (61 %), at man snakker med hinanden (77 %) og at man besøger hinanden, (37 %) end der er i undersøgelsen i de 13 boligområder, hvor de tilsvarende tal er henholdsvis 55 %, 70 % og 25 %.
- I de 13 boligområder vurderer 41 % af beboerne, at forholdet mellem de etniske grupper er godt, mens 50 % af beboerne vurderer forholdet som godt i Byudvalgssamarbejdets undersøgelse.
- Beboernes kendskab til beboerrådgiveren i de 13 områder er lidt lavere i nærværende undersøgelse (54 %) i forhold til i Byudvalgssamarbejdets undersøgelse (65 %).

- I Byudvalgssamarbejdets undersøgelse pegede beboerne særligt på, at fysiske forbedringer kunne gøre området til et bedre sted at bo (27 %). Dernæst pegede beboerne på, at man skulle mindske andelen af flygtninge og indvandrere (16 %). I undersøgelsen i Københavns Kommune er det også disse to temaer, der er de væsentligste; lidt flere peger på, at man bør mindske andelen af flygtninge og indvandrere (25 %), mens lidt færre peger på behovet for fysiske forbedringer (24 %).

4. **METODEBESKRIVELSE**

Dataindsamlingen er gennemført via telefoniske interview i perioden december 2005 – januar 2006 samt en supplerende postal spørgeskemaundersøgelse i januar 2006.

Det er valgt at gennemføre undersøgelsen som en telefonisk undersøgelse, fordi dette efter vores erfaring er den bedste metode til at få målgruppen i disse områder i tale. Målgruppen er kendetegnet ved en relativt lav grad af skriftlighed og for en dels vedkommende et ret dårligt kendskab til det danske sprog.

I seks af områderne har det været en udfordring at indsamle tilstrækkeligt mange besvarelser, fordi målsætningen for alle områder var 200 besvarelser. Årsagen er blandt andet, at mange beboere ikke har et telefonnummer, samt at nogle af områderne er relativt små. Derfor er det valgt at gennemføre en supplerende postal dataindsamling i disse områder.

Alle adressepunkter i de 6 områder, der ikke har et privat telefonnummer registreret, har derfor fået tilsendt et postalt spørgeskema. Alle beboere i disse områder har dermed haft mulighed for at deltage i undersøgelsen. Deltagerne i den postale undersøgelse er blevet tilbudt at gennemføre et telefonisk interview, ligesom de har haft mulighed for blot at udfylde spørgeskemaet og returnere det til NIRAS Konsulenterne i en vedlagt svarkuvert.

Den postale undersøgelse er udelukkende et supplement til den telefoniske undersøgelse, og fordi vi udsendte spørgeskemaer til alle adressepunkter uden et privat telefonnummer, medførte dette, at vi også har sendt spørgeskemaer til adresser, hvor der eksempelvis er erhverv og/eller institutioner. Af denne grund har vi valgt ikke at beregne en svarprocent særskilt for den postale undersøgelse. Der blev i alt indsamlet 251 svar via den postale undersøgelse.

De husstande, der blev udvalgt til den telefoniske undersøgelse, modtog inden undersøgelsen en introduktionsskrivelse til undersøgelsen. Introduktionsskrivelsen, der var udformet som en pjece, var foruden dansk oversat til engelsk, urdu, tyrkisk, arabisk og somalisk.

Interviewene blev gennemført på NIRAS Konsulenternes eget CATI-anlæg (Computer Aided Telephone Interviewing) af virksomhedens danske og tosprogede interviewere. Det var således muligt foruden dansk at tilbyde interviewpersonen at gennemføre interviewet på enten engelsk, tyrkisk, arabisk eller somalisk.

Nedenstående tabel viser svarprocenten for undersøgelsen. Som det fremgår, er der opnået en samlet svarprocent på 59 %.

Tabel 14: Opgørelse af svarprocent for den telefoniske trivselsundersøgelse

Bruttostikprøve	3908
Fejlnumre	304
Nettostikprøve	3604
Antal gennemførte interview	2140
Antal ej trufne efter minimum fire opkald	178
Antal nægttere	1286
Svarprocent	59 %

I forbindelse med indsamlingen af data er det muligt, at der opstår visse skævheder i forhold til den population, data indsamles fra. Dette kan mindske datas repræsentativitet. På den baggrund er der derfor foretaget en frafaldsanalyse af data.

Af umiddelbar interesse for denne undersøgelse er de interviewede beboeres fordeling på alder, husstandstype, arbejdsmarkedstilknytning og herkomst. Disse indikatorer er oplagte årsager til forskelle i trivslen, hvorfor det vil være ønskeligt, at de indgår i besvarelsene med samme vægt som i boligområderne som helhed.

Fra Danmarks Statistik er det muligt at indhente oplysninger om fordelingen på alder, husstandstype, arbejdsmarkedstilknytning (arbejdsstilling) og herkomst i de boligområder, der indgår i undersøgelsen.⁴

Som det fremgår af tabel 15 nedenfor, viser det sig, at de interviewede er en smule skævt repræsenteret i forhold til beboerne som helhed. Dette gælder særligt med hensyn til beboernes etniske herkomst.

Denne skævhed kan være opstået i forhold til den bruttostikprøve, der blev udtrukket. Som nævnt ovenfor er der i de udvalgte boligområder en relativt stor

⁴ Via 'Statistiske Nøgletal på boligområder 2004'.

andel af beboere, der ikke kan kontaktes via telefon, fordi de ikke har et telefonnummer registreret. Vores erfaringer peger på, at dette er særligt udbredt blandt beboere af anden etnisk herkomst.

I visse af de udvalgte boligområder er der endvidere en så lille andel beboere af dansk herkomst, at det er hensigtsmæssigt, at de er overrepræsenterede i undersøgelsen for ikke at have uforholdsmæssigt få svar fra denne beboergruppe.

Af tabel 15 nedenfor fremgår det også, at der med hensyn til beboernes arbejdsstilling er 12 % for få svarpersoner i gruppen "Øvrige uden for erhverv". Det er en gængs problematik, at det er svært for folk at indplacere sig på disse beskæftigelses kategorier. Det væsentligste er arbejdsmarkedstilknytningen, og – som det fremgår – har vi ramt andelen af lønmodtagere meget præcist.

Tabel 15: Beboernes fordeling på forskellige socio-demografiske variable

		Hovedrapport		
		Beboerundersøgelse	Danmarks Statistik	Afvigelse
Alder	18-24 år	7,0	11,6	-4,6
	25-34 år	18,8	23,7	-4,9
	35-49 år	28,1	31,5	-3,4
	50-66 år	27,0	20,9	6,1
	67+ år	19,1	12,3	6,8
Herkomst	Danmark	66,5	55,1	11,4
	Andre lande	33,5	44,9	-11,4
Husstand	Alene	39,0	43,4	-4,4
	Alene sammen med ét eller flere børn	12,5	12,8	-0,3
	Gift/samboende uden børn	20,2	12,9	7,3
	Gift/samboende med ét eller flere børn	20,9	17,3	3,6
	Øvrige	7,4	13,7	-6,3
Arbejdsstilling	Lønmodtager	43,0	42,3	0,7
	Arbejdsløs	8,2	4,6	3,6
	Pensionist	31,5	23,7	7,8
	Øvrige uden for erhverv	17,4	29,4	-12

En fremgangsmåde til at sikre, at de rapporterede resultater er repræsentative for den undersøgelsespopulation, der arbejdes med, kan være ved at vægte data.

I forhold til afvigelserne er det på baggrund af data fra Danmarks Statistik alene muligt at vægte på en af ovenstående parametre – alder, husstandstype, arbejdsmarkedstilknytning (arbejdsstilling) og herkomst. Det fremgår ikke, hvor stor eksempelvis andelen af etniske danskere, der bor alene og er mellem 50 og 66 år, er, hvorfor det ikke er muligt at vægte beboerundersøgelsen ud fra disse tre forhold på samme tid.

Vi har derfor stået over for et valg om enten at vægte ud fra en af disse parametre eller at undlade at vægte datamaterialet. Vi har som beslutningsgrundlag for dette valg forsøgt at vægte data skiftevis med hver af ovenstående parametre. Denne fremgangsmåde har vist, at når vi bringer data fra beboerundersøgelsen i overensstemmelse med de valgte parametre, opstår der markante ubalancer på de øvrige. Samtidig viser vægtningen kun mindre forskelle i forhold til svarfordelingerne på spørgsmålene i beboerundersøgelsen. Set i forhold hertil, og da der er tale om mindre og acceptable afvigelser, har vi på den baggrund besluttet at arbejde med uvægtede data.

Vi finder det på den baggrund rimeligt at rapportere undersøgelsens resultater som et repræsentativt billede af befolkningen i de 13 boligområder.

4.1 **Sammenligning med Byudvalgssamarbejdets undersøgelse**

I kapitel 2 bliver resultaterne for trivselsundersøgelsen i 13 boligområder i Københavns Kommune sammenlignet med en tilsvarende undersøgelse gennemført i de 62 boligområder, der på landsplan har en beboerrådsgiverordning tilknyttet, herunder også de 13 boligområder, der indgår i denne analyse. I alt har 1.005 beboere deltaget i denne undersøgelse, der er gennemført af NIRAS Konsulenterne for Byudvalgssamarbejdet.

Byudvalgssamarbejdets undersøgelse er gennemført i december 2004 og januar 2005, altså præcist et år forud for nærværende undersøgelse. Dette medfører, at der kan være sket nogle holdningsmæssige forskydninger i den mellemliggende periode. Af denne grund skal sammenligningen fortolkes med forbehold.

Derudover er Byudvalgssamarbejdets undersøgelse landsdækkende, hvilket vil sige, at der indgår en række boligområder, som ikke umiddelbart har de samme rammebetingelser som de 13 boligområder i Københavns Kommune. Erfaringsmæssigt ved vi, at der kan være holdningsforskelle, der er geografisk betingede, hvorfor dette også medfører, at sammenligningen må tages med visse forbehold.

Når dette er sagt, er der også en række lighedspunkter. De to undersøgelser er begge gennemført blandt beboere i alment boligbyggeri. De 62 boligområder er alle relativt ens med hensyn til beboersammensætning og socioøkonomiske karakteristika, og derudover sker der en særlig boligsocial indsats i alle de 62 områder.

På den baggrund vurderer vi, at sammenligningen meningsfuldt kan foretages.

Overordnet er der meget stor lighed mellem undersøgelsen i Københavns Kommune og Byudvalgssamarbejdets undersøgelse. Af denne grund er det kun de væsentligste spørgsmål, der bliver kommenteret.

Ligheden mellem de to undersøgelser peger på, at man i Københavns Kommune kan have stort udbytte af erfaringsudveksling med de øvrige indsatser i boligområder rundt om i landet, ligesom de øvrige områder kan have glæde af at skele til, hvad man gør i København. Det peger ligeledes på en vis robusthed for nærværende undersøgelse.